★ ዴሞክራሲያ ★

ቅጽ 2 ልዩ ታሪካዊ እትም – 2 ጥር 10 ቀን 1968 ዓ/ም

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※
※ የኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ ልሣን ※
※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

ከፋ – እስከመቼ የፋሺስቶችና የከበርቴዎች መፈንጫ?

አዋጁን ያወጣውና የታወጀውን ማስፈፀም ሁለት የተለያዩ ተግባራት መሆናቸውን እያሌ ጊዜ ያት ሳንገልጽ አልቀረንም:: በመገናኛ መሣሪያዎች በለአንገጓጓጭ ሁኔታዎች መገለጹና የተባለውን መፈፀምም እንደዚሁ ሁለት የተለያዩ ተግባራት መሆናቸውን ዕውቀው ከእስር ፍቶት በላይ የሆነ ማገናዘም ኢትዮጵያዊ የሚያውቀው ነው:: ሀገራችን ውስጥ አዋጁ ማውጣና የታወጀውን በተግባር ማዋል፣ ችግሮችን መዘርዘርና ለችግሮች ቢዉጥ መፍትሔ መፈለግ አለዛወይ እያሉ ከማስቸገራቸው የተነሳ በአፍ የሚነገረውን ተቃራኒ በገብር እንደጉጠብቀ ወደመገደድ ደረጃ ላይ ደርሰናል:: የባጥ የቆጡን መቀባጠርን፣ ልሣን ማሳመርን፣ የጠሰት እንባ መረጨጨትን ያመናግል የያዘው የ''ምርጥ ወኩንኖች'' መንግሥት፣ በአፍ በማውራትና በገብር በማሳየት መካከል ያለውን ልዩነት የማስፋት ረገድ ታሪካዊ ክበረ–ወሰን ለማምጣት የተዘጋጀ ይመስላል:: እንደው ይለፋል እንጂ ይህን ክበረ–ወሰን ገና ድሮ አንጓለፈ በንለጸንለት ነበር! ራሱ የመረቀ አዋጁ ብቻ የክብር ዋንጫ የሚያሰጠው ነው::

የመሬትን አዋጁ ዙሪማጁትት የተቀበለ ነው ቢሆንም፣ በገብር እስከ ዋለ–የሚል ጠረገ ሰንጠምር ቡት አይደለም:: ለንደምና የው በገብር አለ ዋለም:: 'ምርጠኛ' ዘፋን ላይ እስከ ተቀመጡም ድረስ እንደማይዉሉ ገለጸ ከሆነለን ሰንበት በለል:: በሰሜን ክፍለ–ሀገራት ይህን አዋጁ ዕሥራ ላይ የማዋሉ ተግባር እስከናከነዉም ያለ ነውከረ እንደሆነ ራሱ የ''ምርጠኛ''መንግሥት ቢያፍር የሚገል ጠው ለቀ ነው:: ጉራ ወ.ፎር ችሬያ ይሆነው ያው የደቡቡ ክፍል ነበር:: በደቡብም ክፍል ቢሆን አዋጁ የተሰፈፀት ቃለም ገና ሳይደርቅ በሥራ ላይ እየዘነበ መፎር ገምእስደደመረ አሁንም ይህ የተጠ ቅሰው መንግሥት የሚያም ነው ነው:: እና ግን ከመጣመምና ከመዛባት አልፍ ወደመ ቀለበሱ አያ መሬ ነው ብለናል:: ያለውን ነባራዊ ሁኔታ ተመልከተን የሰጠነው ቃላችን ነውና እናጥሬውም:: ለሰፊው ሕዝብ/ብ ተለይም ለደሀው አረር ገሬ/ የፋርጆ ዙሪማጁ ፀረ–ፊውዳልና ፀረ–ኢምፔሪያሊስት መንግሥት ነኝ ብሉ ቢለፍፍ ፀረ–በፊው–ሕዝብና ፀረ–ዙሪማጁ ነህ ብለን ጠቀን ነገረነዋል:: ከኢምፔሪያሊስቶች ጋር እየደለቀ ኢምፔሪያሊስቶችን ዎፀዋት እየለመኑ ፀረ–ኢምፔሪያሊስትነት እና ውቀም ብልነዋል:: አሰፈገ ዞረን ለሥልጣንህ ብቻ ነው እንጂ ፀረ–ፊውዳል እንኳን አይደለህም፣ ዙሪ የፋሽስት መንግሥት ነህ እስከማለት ደርሰናል:: ይህንንም የምናጥፍ አይደለንም:: "የምርጠኞ መንግሥት፣ ምሥጋና ይገባውና፣ ያለነውን ሁሉ ደጋግሞ በገብር እያሳየን ነው::

ባለፈው ''ልዩ ጥናታዊ እትማችን'' በሲዳሞ የተካሄደውን የአብዮት ቅስበሳ በሪፖርት መልክ ማቀረባችን የሚታወስ ሲሆን፣ ለሁኑ ''ልዩ ጥናታዊ እትም'' ከዷማ የደረሰንን ሪፖርት እና ቀር ባለን:: አሁንም ፋሺስቶችና ፊውዳሊስቶች አብረው ማህበር ሲጠጡ እናገኛቸዋለን::

ለሁሉም ሪፖርቱ፣ ባንዳንዱ ሰነዶች ተደገፍ ከዚህ በታች አነሆ!

የከፋ ክፍለ–ሀገር ያለፈት 5 ወራት ሪፖርት

የ67 ዓ/ም ትግል ዘመን ተፈጸም ወደ 68 ዓ/ም መሸጋገሪያ ክረምት የከፋ ክ/ሐገር ሰፊ ሕዝብ ትግል ባላባቶችን፣ የቢሮ ከበርቴዎችንና አልፍ ተርፍም የምርጥ መኩንኖችን መንግሥትና የዐ ላይ ጠባቂውን የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝምን ብርክ ላይ ስለጣላቸው ትግሉን ለመቅጨት ስራ ጥረት ያደርጉ ጀመር:: የሌሙ ቡንጡ ገበሬዎች ሰኔ 7/67 ዓ/ም የማህበራቸውን ቀን ሲያከብሩ የተመል ከተ የፋሽስቱ መንግሥት ተወካዮች የሌሙን ገበሬ ኃይል መመናከር በብርቱ እንዲታሰበበት ለበላ ቻቸው አሳሰቡ:: ወዲያው የከተማው ፊውዳሎች ከወረዳው ፖሊስ ጋር ተባብረው ጠምሌ ፮ ቀን

ገበሬዎች ከበበብ ሲበተኑ በመጠቀም ያስከፈተው የሰሙ ሱንጤ /ገንት/ ሥራ—ስጦች ከገበሬዎች ጋር ከጣሉ በኋላ በመስኩት ውስጥ ከቢዱ ወሣሪያ ሳይቁር በወ ዝከ 7 ሰዎች ሲገደሉ ወደ 60 የሚሆኑትን አቁስለዋል:: ከዋ ቀትዎ ወስጥ ሁለቱን ደግ በዉታቸዋል:: በዚሁ ቀን የተራሟዱ ገለ ሰቦች ቤት ዝርፊያ ከተገደሉትም ውስጥ አብዛኞቹ የማሕበራት መሪዎች ነበሩ:: ወንገሥ ቱም ገዳለዋል ዠ.ለው የተጠቁትን ከበርቴዎች ለ20ዐር ያህል የቁለምጥ እስር አስሮ ሉቋቸዋል:: ሆኖም ይህ የ5 ገበሬዎች ሞት የሰሙ ሱንጤ ገበሬዎች 1ኛ የመንግሥቱን ምንነት

25 ትግላቸውን መሪራና ረጂም በመሆኑ መደ ራጀት እንዳለባቸው ተምህርት ሆኖአቸዋል:: በግለጽ በጥ2ተ የተደበደቡት የሰሙ ሱንጤ ገበሬዎች ይሁኑ እንጂ በመላው የከፋ ክ/ሀ/ ሕዝቦች ላይ የበር ከበበ ቴዎች ፊውዳሉችና ፖሊሶች ከቢዱ በደ ል ፈጽመዋል:: ስለሆነም ገበሬው የሥራሉ ውዱቁት ደርሶበታል:: ይህም የሆነው ከተፀዕኖዋና ከበደሉ ሌሎ ዘመቶች /ከአጋሮና ከሰሙ ሱንጤ በስተቁር/ የምርጦች መኩንኖች መንግሥት አሰሠራ ስለሊቸው በኪራለ ወይም በሙሉ ምደር ጣቢዎቸውን በመልቀቃቸው ከሚደትና ከማወቃቸው ገበሬ ጉን ሆነው ተገሩን ሳይ ቀጠሉ ባለመቻላቸው ነው:: ጠምሌ 14 ቀን በበገጋ ምድር ጣቢያ በዱቻ ወረዳ በጎፍና አለቃ ማወሰ ጣቢያ ገበሬዎችን ሲያደራቹ ከነበሩ ዘማቾች ላይ አደሀራያን ከና ተወ

1. መሰመደ አማን — የዩህርሲቲ ቁሚ /3ኛ ዓመት ኢንጂነሪንግ/
2. መብረተ ሸፈራው — /2ኛ ዓመት ሕግ/
3. ዘውዱ ካጋ — የሚያዚያ 27 2ኛ ደረጃ ቁሪ /11ኛ ክፍል/
4. አለማየሁ — የዘማቾች ምግብ አዘጋጅ
5. ቢያገጸ 20 ገበሬዎችና ቅፀናቱ

ገድለዋል::

መሰመደ አማን፣ መሠረተ ሸፈራውና አለማዝ ከተገደሉ በኋላ ተቃጥለዋል:: ዘውዱ ካጋ በፍለጋር በመገሸ ጨክሳይ 1 ገዳሉ 1 ስቁሉ ጥይት ሲያልቅበት በገጀራ ተጨፍጭፎ ተገድሏል:: ሌሎች ጨክ ሲጨካጨበው ሲያመልጥ ደዉ እንደ ዘማቹ የት እንደደረሰ አይታወቅም:: አገዳን ሂ ገበሬዎች ለመጡ እንጂ በመንግሥት በኩል አርምጃ አልተወሰደም:: የገበሬ ማሕበራት መሪዎች ቤትና ንብረትም ተዘርፎአል:: ዘማቾች ጥያቄ ከቀረቡ በኋላ ጣቢያቸውን ዘግተው ተመልሰዋል::

ይህ በዚህ እንዳለ በዚያ ፖሊሶች መከበብ እንቀበያለን እየተዘጋጁ ነበር:: እንቀበያለው ይመራ የነበረው ጠቁሮ በሆኑ ጥቁሩ የፖሊስ አባላት ሲሆን፣ ጥያቄያቸውን ለማስረፀም 30 ያህል አባላት የሚገኙበት ከሚቴ ጠምሌ 3 ቀን ተቋቁሞ ነበር:: ጥያቄያቸውን ምን ምን እንደነበሩ ባኛ ለማሳየት የዚሁ ከሚቴ አባላት በጦምቱ ላይ ሉነበሩ የደርግ አባላት የጻፉት ደብዳቤ እነሆ፣

ጠምሌ 20 ቀን 1967 ዓ.ም.

ከቡራን የደርግ አባሎች

እና ሰበሬ ክ/ሀገር ውስጥ የምንገኝ የፖሊስ ሠራዊት አባሎች ከለውጡ ገንቢር ቀደም ከሆኑት ሹፍሎች አንዱ እንደመሆናችን መጠን ለውጡ የመጨረሻውን ግብ የሚቃበተን ለሠፊው ሕዝብ የምናቀርብለትን አገለገሉት የቆየ ያህል እንደተቋጠረና ወደኋላም እንደቀረ የአሁኑ አቋማችን በበ ሰወ ሊያስረዳ ይችላል:: ይሁንና የምናበረከተው አገልግሎት ሆነ ለአብዮቱ የምንሰጠው ድጋፍ በአሁኑ ዋረጃው አንዱቀን ወደፊት በበለጠ አራምዷል ወይም ሊያራምዱ ይችላል ዝለሉ ከማይገመት ደረ ደርሶናል:: ይህ እንዴት ሆነ? የሌለው ጥያቄ የሚያስከትለው መልስ ቢኖር የከፍለ ሀገሩ ወታደ ራዊ አባሎች ከለውጡ ጋር ተራምደዋልን? ወይንስ በቀድሞው የፊውዳልና የጭቁን ሥርዓት እንዲቀዩ ተደረገ? ከሚያሰኝ ጥያቄ ጭያቄ እንጂ ሌላ አይኖረውም::

ይህንን የተገነዘብን የሠራዊቱ አባሎች ከሠፊው ሕዝብ አብራክ የተገኘን መሆናችንን በማስብ ከጎብረ ሰቡ አፈንጋጭን ወይንም መደባችንን በትክክል ባናውቅ ብንቁዩ ወደፊትም የሠፊው ሕዝብ አብዮት ነፃነቱን የሚያገኝበት ጊዜ የታሪክ ተወቃሾች ስለምንሆን ከሠፊው ሕዝብ ጎን በመሠለፍ ተግባራችንን ለማከናወን መቻል አለብን:: በአሁኑ ደረጃ ገን ሕዝቡን ለማገልገል የተቋቋመን መሆናችንን ወይምዘንጋ እኛንም ከአድሐሪያን ጋር ጽዋ ቀማሾች ስላደረገን ይህ እንዴት ሊሆን ቻለ ለማለት ጥያቄ ወለሉ 1ኛ ከአለቆቻችን የቀድሞው የጭቁን ሥርዓት እስካሁን ባለመጥፋቱ እንደ እንደበፊት ውጭ በጥቂት አባቶች ግለሰቦች በአሁኑ ደረጃ ወደደን ሳይሆን ባለበን ተጽእኖ ምክንያት የምንገዛ፣ አውቀን ተረድተን አክሄዳችንን አባምረን ከሠፊው ሕዝብ ጎን በእኩልነት እንዳንሰለፍ፣

እንዳንወያይ ገለልተኛ እንዳንሆን ተደርጉ ከእንገደቢታችን የሚፈለቀት ቃላት እንደወንጀል እየተቆ
ጠሩ የፕሮጣሬ መንፈስ በራሳችን ላይ እንዲንሠራራ የተደረግን ስለሆነ ይህ የንግግር መብት ማጣ
ትና ገለልተኛነት የሚቀርበት ተዐዛዝ እንዲሰጥልን::

2ኛ በአዲስ ሥርዓት ለውጥ ያገኘነው የሥራ ሆነ የንግግር መብትና ነፃነት ለመቀማት አስ
ፀጭ አውነቱን ወደጎን መለሰው የወሸት ክርርዕቸውን እየደበደቡ በየቢታው ቢዘረም ወደጎን የገባ
ቸው እውነት በጊዜው መውጧቷ አይቀርም:: ይህንን ያልተገነዘቡ የቀድሞው ሥርዓት ያልተላቀቃቸው
ኩመኳኪሳቻን ስለሚገኙ

3ኛ ለመሸምና ለመሸለም ሲሉ አለቃውን ከጥፍሮቹ ሠራዊቱን በቀጥር፣ በማዕረግ ሲሸሉን ከወ
ታደሩ እያቃቃሩ ደም እንዲፈስና ሠራዊቱ ከሠራዊቱ እንዲሁም ከኅብረተሰቡ ጋር እንዲጋጭ የሚያደ
ርጉ በመካከላቸን በላሉ ይኸው እንዲታወቅልንና እርምጃ እንዲወሰድባቸው::

4ኛ ሳይሠሩ መብላትና በመንግሥት ሥራ ላይ መቀለድ፣ ሸመትንና ሸለማትን ሳይሠሩ ማግኘት
በኅብረተሰብአዊት ኢትዮጵያ ቦታ ያለመኖሩን እናውቃለን ግን እየቀለዱ የሚኖሩ ለመኖርም የሚፈ
ለጉ፣ ሠራዊቱን የአደጠሪያን መሣሪያ ያደረጉ ለማድረግ የሚጥሩ፣ በንፁሐን ወንድሞቻችን ደም
የሚያፈዙ፣ የአገር ውስጥ እሰቶቻችን መኖራቸውን እንዲያውቁልን:: ሆኖ ወሬና አወናባጅ በኅብ
ረሰብአዊነት ብርሃን እየተፈለገ ከኅብረተሰቡ ሆነ ከሠራዊቱ መካከል በመጋለጥ ላይ መሆኑን ከመ
ዘንጋታቸውም በላይ እነዚሁ አባሎች የአለቆቻችን የቅርብ ምስጢረኞች በመሆናቸው ሥራቸው እንዲጋ
ለጥ የሚጠይቀውን አባል በዘወዉር ሆነ በልዩ ልዩ የተንኮል ዘዴ እንዲጠረር እንዲጠፋ አስደርገ
ዋል አድርገዋልም::

5ኛ ሠፊው ሕዝብ በአሁኑ ጊዜ የያዘው የመደብ ትግል መሆኑ ተዘንግቶ ስለመደባችን በንከራ
ከሮ እንደወንጀለኛና እንደጥፋተኛ እየተቆጠርን እንዳናውቅ እንዳንረዳ ተደረገ በርከቶ ከምናገለ
ገለው ሕዝብ በአኩልነት ወይም ቀደመን መገኘት ሲገባን ሕዝቡ ቀደመን አለወቃቸሁም፣ አልገባቸሁም
እናስተምራችሁ ሲለን ለሚመጣው ትውልድ እንደምናገለግለም አለገባንም:: ከዚከዚያ አንዳንዱ በራ
ሳቸው የማይ ተማመኑ ተሸፋፍነው ለመኖር የሚፈልጉ ጥቂቶች ወዲያና ወዲህ እያሟጡ እንደሚወዘወዝ
ቆዞፍ ቅጠል ሊያወዛውዙ የሚጠመቡን አሉ:: በእነርሱም ሆነ በእኛ ላይ የሚገኙትን አንዳንዱ
ስሕተቶቻችን እንደናርም እንደናሻሽል በንጠይቅ አለያይተውንና አደገቀረው ሊኖሩ የሚፈልጉትም አሉ
ስሕተታችን እናርም፣ ከኅብረተሰቡ ጋር እንገናኝ እንወቅ እንጠይቅ፣ የውስጥ አስተዳደር ይሻሻል
የሚለው አዋል የሚጠብቀው ዕድል የተንኮል ወጥመድ መዘርጋትና መደረሻውም አይታወቅም::

6ኛ በሠታና በየቡ እንዲሁም በሺዋ ከተማ ውስጥ በሚያዝያ ወር 67 ዓ/ም ደርሶ ስለነበረው
የንፁሐን ደም በከንቱ መፍሰስና ደርሶ ስለነበረው ሁከት የነገሩ መነሻ ጉዳዩና በእነማን እንደ
ተጠነሰሰ መታወቅ አለበት:: ለዚሁም መልስ እንዲሰጡ የምንጠይቀው

ሀ ንቅናቄው ከመጀመሩ በፊት ለአባሎች በስብሰባ ላይ ለምን እንዳልተገለጸ

ለ በነበረው ዋና አስተዳደሪ ላይ አስቀቃቶ ያቀረበው የወታደሩ ክፍል ከሆነ ጥቂት አባሎች
መሳዉን ሠራዊት እንዴት ለመወከል እንደቻሉ በወታደር ስም አቤቱታ ካቀረቡ ሠራዊቱ ለምን
ጠባቡ እንዳልሰጠበት የዚያን ጊዜ አቤቱታውን ያዘጋጁት አሁኑኑ ወጥተው መልስ እንዲሰጡ::

ሐ በንቅናቄው ሰሞን ወታደሩ ከከበሮቱ ጋር ተሠለፈ የሚባል ወሬ ነበር በእርግጥም ከመ
ካከላችን አንዳንዱ አባሎች ከከበርቴዎች ሲዘሩ እንመለከታቸው ነበር:: ሀ/ ከበርቴዎች በጠር
መሣሪያ ትጥቅ ለምን እንደተደራጁ ለ/ ከእኛ ጉን ለምን እንዲሠለፉ እንደተጠየቁ ጠ/ የወዝ
አደሮች ሠልፍ ሲበተን የከበርቴዎቹ ለምን እንዳልተበተኑ መልስ እንዲሰጡ::

ለዚህ ደብዳቤ መንግሥቱ የሰጠው መልስ ከኮሚቴው አባላት 7ቱን ከስብሰባ ላይ ማሰር ነበር።
የታሰሩት ወታደሮች ወደ አዲስ አበባ ተልከው፣ ፍርዱ በመጠባበቅ ላይ ናቸው:: የቀሩትን እየደ
ብተ ምቶቻቸው ወደሌሎች አውራጃዎችና ወረዳዎች ልከዋቸዋል::

መሣሪያቸውና ጓደኞቻቸው በከ/ሀ/ ባለስልጣኖችና ፖሊሶች አስገዳጅነት የተመለሰላቸውና መን
ግሥቱ ንቅናቄው በመከለሩ የተደሰቱት ባላባቶች ደንፋታ የገበሬውን ምራል ዝቅ ሲያደርግና ትግሉ
ን የሚያቀዘቅዝ ወዘደሩ በሺዋ ከተማ አንዳንዱ ዱሉቸን በመቀዳደት ላይ ነበር:: የሺዋ ወዘደር
ከ10 ወር በላይ በግልጽና በድብቅ ሲታገል ከቆየ በኋላ ቀደም ብሉ የተቋቋመው የወዛደር አደ
ራጁ ኮሚቴ በከፋ ክፍለ ጠገር የኢ.ሰ.አ.ማ. ቀርንጫፍ ጽ/ቤት ነሐሴ 18 ቀን ከፈተ::
በዚህ ዕለት 2000 ያህል ወዛደሮች በጊቢ አዳራሽ ተገኝተው በዓሉን ሲያከብሩ 1ኛ ከወናው
ኢ.ሠ.አ.ማ. ቢሮ የተላከ ሰው 2ኛ ከአደራጁ ኮሚቴ 2 ሰዎችና 3ኛ ላብ አደሮች ተራ በተራ

በለወዘደሬ ደርጁት አስፈላጊነት በስዳሱ ዲሞክራሲያዊ አብዮት አገፀር የተደረገላቸውን ገለፃ ሰምተው በፈንጠዝያ ተመለሰቀሉ:: ይህም ኃዓል በርው አንቀይዘፈተ ከፍተኛ ተፅዕኖ ያደርጉ የነበሩትን የከ/ሀ/ ጋለስለጠኞች የወዘደረገ ኃይል በይከለተ ቀፈረበት ዕለት ነበር::

አደራዴ ከሚቋቋሙ ሲቋቋም ከ6 ጎንጉ ማህበራትና ከ300 የማይበለጡ አባላት ነበሩት:: ወደ ሰኔ መጨረሻ ላይ የማህበራቱ ቁጥር 14 ሆኖ የአባላቱ ብዛት 3,000 ተቋረበ:: አደራዴ ማህበራቱም 1. የተገበሩት ስንጨት ሥራ ማህበር

2. የወፍጮ ማህበር

3. የኮሬርጉ /መሳሪያ ትራንስፖርት/ ማህበር

4. ንግድ ባንክ

5. አዲስ አበባ ባንክ

6. የኢትዮጵያ አየር መንገድ ናቸው::

ከምሥራቅ ጋምቤላ ወረዳ ማዘራፉ ማህበራት ደግሞ

1. የቡና በትና ወጠጥ አዘራዴ ሠራተኞች ማህበር

2. የከበ ዱንጋይ ሠራተኞች ማህበር

3. የጋራዥ ሠራተኞች ማህበር

4. የልብስ ሠፌዎች ማህበር

5. የጎይ ቤት ሠራተኞች ማህበር

6. የታክሲ ሾፌሮች ማህበር

7. የኮንታል ሸከሚዎች ማህበር

8. [illegible] ማህበር

ይህ የላብ አደር ኃይል ከገበሬው ጋር አብሮ [illegible] ምንም ኃይል እንደማይገታው ያተማ ከዘብት የቦር ከተር ቱዎች ትሉ ብለው ማህ[illegible] ከወደፊዶሉ በፊት ርድቡን የሚሸጉጥና የሰቡአደረገ ኃይል የሚያዳክሙበት ምክንያት መፈለግ ጀመረ::

በዚህ መካከል የከፋ ክፍለ ሀገር ሕዝብ [illegible] ይጠይቁበት የጉበረው ያኢትዮጵያ መምህ የጉ ማህበር [illegible] 25 [illegible] ጀመረ:: ቀደም ብሉ ነሐሴ 24 ቀን የጉባ አው ቀጣፋ ጀኛ ሺማ ሲ[illegible] የምዕራብ ትራንስፖርት ሰገኞችና ሌሎችም መኪናዎች ተኝተው ለአንገደቹ በተደረገው የአቀባበል [illegible] ሥርዐት ላይ የተገኘው ሕዝብ ብዛት የመንግሥቱን ፀጥታ ክፍል ከማስደንገጡ የተነሳ [illegible] ቀጥር ጸፍ ሃይል:: ጉባኤው ስክፈት ሲለው ገበሬ ማህበር ዋና ፀሐፊ [illegible] ሌቀ መንግር ማስገ በመጥቀስ ያደረገው ንግግር "ሕዝቡ አለነቃም" እያሉ ስልጣኑን ለማቆየትና ለማጠናከር የሚፍጨረጨረው መንግሥትና የሱ ቀጥር "ማርክሲስቶች" ሕዝቡን ሊያታልሉ እንደማይችሉ ትልቅ ምስክር ነው:: ከዚያም የኢ.ሰ. አ.ማ. ሺማ ቅርንጫፍና መምህራን ማህበር ተወካዮች በየተራ በደረጉት ንግግር አብዮቱ 1966 ዓ.ም. ከተጀመረ የተጋዘበትን በማውሳት ጠለቀ ያለ ግምገማ ካቀረቡ በኋላ ሁሉም በነሐሴ ወር '67 ዓ.ም. ላይ አብዮቱ በጦፋለበስ ላይ መሆኑንና አዲሱ ዲሞክራሲያዊ አብዮት መከሄዱ እንዳለበት በአንድ ቃል ማስገንዘቢያ አንጓ፣ም ሲል ማስጠንቀቂያ አስተላለፈዋል::

ነሐሴ 26/1967 ዓ.ም. የኢ.ሕ.አ.ፓ. ፕሮግራም የሂማን ከተማና አካባቢውን አጥለቀለቀው:: ሁሉም ፕሮግራሙን አንቆ ይዞ ማመን አስቸገረው:: ምን ማለት እንደሆነም መተንተን ያቃተው ጥቂት አልነበረም ይሁን እንጂ ኢ.ሕ.አ.ፓ. በጣም ከፍተኛ ድጋፍና ተቀባይነት ሊያገኝ ቿሏል:: በመምህራን በኩልም ከፍተኛ ድጋፍ አገኙ[illegible]:: በጥሩ ሁሉም የተገሉን አቀጣጫ ምን መሆን እንዳለበት በተገሉም ያለውን ኅብረተ መጨመር እንዳለበት አስገንዝቧል:: የተገለ ስሜቱን ቀስቀሰል:: ሆኖም በተለይ በጂማ ከተማ ያለው ሕዝብ ፕሮግራሙን ከመምህራን ማህበር ጋር አያያዘው:: የመምህራንን ጉባኤ በዓይነ ቁራኛ ይከታተለው የነበረው የፀጥታው ክፍል በጣም ተደናበር ለጊዜው የሚጨበጠው አጥቶ ከቆየ በኋላ ነገሩ ሥር የያዘ መሆኑን ሲረዳ ቀስ ብሉ ምርመራውን ቀጠለ::

የተነሳንበትን መንደርደሪያ ሐሳብ ለማጠቃለል ያህል በጠምሌና በነሐሴ ወራት
1— ጥቂት አፈር ገፊ ዘማቾች ቢሳኩትም ድርጅቱን አጠናክሮ የመደብ ትግሉን ከማፋፋም በስተ

ቀር የሮጥ መኳንንቶች መንግሥት የወረቀት አዋጁና የአፍ ዱላላ እንደማይጠቀመው በይበልጥ የተገነዘበበት

2 — ላብ አደሩ የሚደርስበትን ብዝበዛና ተፅዕኖ ለመቋቋምና በሕብረት መታገል እንዲለበት ተገ ንዝቦ በተግል ቀ/ጸ/ቤት ያቋቋመበት

3 — የመምህራን ማህበር በተግሉ መድረክ ላይ በተጫወተው ሚና በሰፊው ሕዝብ ዘንድ ተቀባይነትን ማግኘቱ መጀመሪያ በጉባኤው ዘካፋዮች ተቀባበለ በኋላ ደግሞ የጉባኤው ውሳኔ የመንግሥቱን ጠቅላላ አደራጌት ስለጋለጠ ሕዝቡ የምርጦችን መንግሥት ዓይንህ ላፈር በማለት የገለጸበት

4 — ሰፊው ሕዝብ የኢ.ሕ.አ.ፓ.ን ፕሮግራም ካጤነ በኋላ ኢ.ሕ.አ.ፓ.ን አለኝታ አድርጎ ለተግል የተነሳበት ነበረ::

መስከረም 1/68ዓ.ም. ወታደራዊው መንግሥት በከፋ ሕዝብ ላይ ፀረ ሕዝብ እርምጃውን መው ሰዱ ቀጠለ:: ''መስከረም 2 ቀን የሚከበረውን የአብዮት በዓል ለማደናቀፍ የኢ.ሕ.አ.ፓ. ሠርጎ ገቦች ሺማ መጥተዋል'' በሚል ሰበብ አምስት የመምህራንና የተማሪ መሪዎች እንዲታሠሩና ለበዓሉም ልዩ ጥበቃ እንዲደረግ ታዘዙ:: መስከረም 2 ወታደሩ አደባባዩን አለበሰ በከተማው ዋና ዋና በሮችና በመጠለ ከተማው ከበዱ መሣሪያዎች ተጠመዱ:: ወታደረም ከልጆችና ከሚስቱ እየ ተሰናበተ /ከኢ.ሕ.አ.ፓ. ጋር እንደሚታኩስ ስለተነገረው በዚያው የሞት እንደሆነ በማለት/ መውጣቱን ሰምተናል:: ሕዝቡ ዝግጅቱ በመጠኑ ብቻ አለ:: በሁኔታው አስገኚነት መምህራን ማሕበር በበዐሉ ላይ አለተካፈሉም:: ሊታሰሩ የነበሩት መሪዎችና ተማሪዎች ተደበቁ:: ላብ አደሩ ግን የኢ.ሰ.አ.ማ.ን አርማ ቀይ ባንዲራና ቀን ደፍቶ መሀል ሜዳውን ከለለ:: የከ/ሀ/ አስተዳዳሪ የተሮለውን ሰዓት አሳለፍ መጥቶ የፍራቻ ንግግር ካሰማ በኋላ በፍራቻ ተጣ በዓሉ እንዲፈጸም አደረገ:: በሺማ ከተማ ከየካቲት '66 ወዲህ ከተደረጉት ሰልፎች ሁሉ የ67 ያወዛደር ቀን በዓልና /የሻለቃ ለሚሳ አዱህሪ ንቅናቄ ወቅት ነበርና/ ይኸኛው በጣም ቀዝቃዛ ነበር:: በሺማ ብቻ ሳይሆን በአጋሮ፣ በሌሙና በበንጋ በዓሉ የቀዘቀዘ እንደነበር ከደረሱን ዘገባዎች ተረድተ ናል::

መስከረም 3 ቀን ልክ በ9 ሰዓት የከፋ ክ/ሀ/ ዋና አስተዳዳሪ ኮሎኔል ካሣዬ ጣገደፍር በገበ አዳራሽ ስለሴቶች መደራጀት ለመወያየት ከ30 የሚሆኑ ሴቶች ጋር ተገኘ:: ይህም የሆነው ነሐሴ 28'67 ዓ.ም. አስተዳዳሪው ሴቶችን ሰብስቦ ''ለመስከረም 2 በዓል የገንዘብ ምንጭ ዝግጅት አድርጉ'' ባላቸው ''እና ተደራጅተን በፖለቲካ፣ በሰሻልና በኢኮኖሚ አስካል ብሎ ያፍን ድረስ ቀናንተ ገንዘብ መሰብሰብ አይደለንም'' ብለው ስላሳፈረት ሴቶችን ''ሊያደራጅ'' መገ ኘቱ ነበር:: ሠፊ ውይይት ከተደረገ በኋላ ሴቶች እና ነፃ ሆነን እንደራጅ ብለው ጠይቀው 11 ሴቶች ያሉበት የአደራጅ ኮሚቴ አስመራጭ ወከለው ተለያዩ:: ያን ሰሞን የመደራጀቱና የፖለቲካ ውይይቱ በሺማ ታሪክ የመጀመሪያውን ምዕራፍ ከፈተ:: ሴቶችም ብቻቸውን የእርስ በርስ ውይይት፣ ክርክርና ሀሳብ ለሀሳብ መለዋወጥ ጀመረ:: በሺማ የሴቶች እንቅስቃሴ ከፍተኛ ደረጃ የደረሰው ግን መስከረም 10/'68 ዓ.ም. ነበር::

:: በተባለው ቀን አስመራጭ ኮሚቴው ''የሴቶች ድርብ ጭቆና መንስዔውና መፍትሔው'' በሚል ርዕስ መላ የከተማውን ሴቶች ጋብዞ ውይይት አዘጋጀ:: ውይይቱ በገበሬ አዳራሽ እንደተጀመረ በከ በርቱ ሴቶች የተገዙ በዘኔዎች አዳራሹን ከውጭ በጩኸት ረብሸው ሴቶችን አስፈራሯቸው:: /እዚህ ላይ መጠቀስ ያለበት በዘኔዎች ወይም የላኳቸው ከበርቱ ሴቶች ይህን ሲፈጽሙ የተማመኑት ''ሕጉ ረብ ያህሉ በፍርሃት ሰብሰባውን ለቀው ወጡ:: በተፈጠረውም ግርግር የአዳራሹ በር ተሰበረ:: 5 ያህል ቆሰሉ:: በዘኔዎችን የገዙት ሴቶች በመስከረም 3 ቀን ስብሰባ በአዱህሪነታቸው የተወ ገዙት የሴቶች በጎ አድራጌት ''እመቤቶች'' መሆናቸው ሲደረስበት ሴቶቹ የበረገጉበት ምክንያት—

1ኛ/ ስብሰባው ሕገ ወጥና በኦ.ሕ.አ ፓ. አባላት የተዘጋጀ ነው

2ኛ/ ሴትና አዳሪዎችን አፍሰው ጉዳብ ለሰፈረት በዘኔዎች ሚስትነት ለወሰዷቸው ነው የሚል ወሬ ቀደም ብሎ ተወርቶ ስለነበር ነው::

ከረብ ሰዓት በኋላ ግርግሩ በመሪዎች በርታት ሲበርድ ውይይቱ ተደረገ:: በመጨረሻም ለመ ስከረም 17 ቀን አደራጅ ኮሚቴው እንዲመረጥ፣ ለአደራጅነት የሚመረጡት ሴቶች ከከበርቴው መደብ እንዳይሆኑ ተወሰና ለለያዩ ቢሉ ሙሉ የምትባል በበርቱ ''እንዴት እኛ እንመረጥም ከበርቱ ብን ሆን ሠርተን ያገኘነው ነው እናንተ ገረዶች!'' ብላ ስለተናገረች ቀን ሴቶች ይዘው ወዘዷዊ ታው ''እንደ የመደረብ ውይይት ነበር ሁለም ሴቶች ነበላቸውን ቻሉ:: እንዴት ኢዲት ኀሌሁ ... እንዷ ...

እንዷ ለበሷን፣ ሌላዋ አገሯን ይጉትቱ ጀመር:: በተለይ አንደኛዋ'መቸም በዓሏ የወተኩ ነኝ:: ጕሮሮዋን አንቀ ለገደለትና እነን ይበቀሉኝ' እያለች በደም ፍላት ትናገር ነበር'' ስትል ነገ ራናለች:: በኋላ የከ/ሀ/ አስተዳዳሪ የሴቶችን መደራጀት ስላስጋወና እንቅስቃሴውን ለመቅጨት ቦዘኔዎች ከፈጠሩት ረብሻ ሲሸሹ የተሰበረውን በር እንዲከፍሉ የወይይቱን አዘጋጆች ጠይቀ ተደ ራጁትን ማህበራቸንን ካቋቋምን በኋላ እንደሚከፍሉ ነገረት::

በከፋ ክ/ሀ/ ሕዝብ አብዮታዊ እንቅስቃሴ በዚህ በመስከረም 10 ገደማ ከፍተኛ ደረጃ ደርሶ ነበር:: ምክንያቱም

1 — የኢ.ሕ.አ.ፓ. ፕሮግራም የሰጠው የመራል ተጽዕኖ፣ አለንታ

2 — በገለፀ የቀረበው የመምህራን ማሕበር ውሳኔ

3 — የሴቶች ወደ ፖለቲካው መድረክ መግባት ነበር::

በተጨማሪም የኢ.ሰ.አ.ማ. ውሳኔ በናፍቆት ሲጠበቅ መስከረም 12 ቀን ማታ '' አዉናበጀ መም ህራን ቃሉ ሲሉ ዎርጦች አናፈ::

መስከረም 13/'68 ዓ.ም. ሕዝቡ ፀጉረን ይነጥ ጀመር:: በተለይም [illegible] በከባበው ሕዝብ በኩል በጣም ከፍተኛ ተፅዕኖነት ያለው መሪ ቃሰፔል ሲባል በዙ [illegible] በዚህ ላይ ሕዝቡ ነገሩን እንዲያጠነውና ትክክለኛ አርምጃ እንዲወስድና [illegible] በ ፍት ማለቂያ አለዉሆኑን በየበታው እንዲያውቀ ተደረገ:: ለዓርብ መስከረም 15/'68 ዓ.ም. ከፍተኛ ትዕይንተ ሕዝብ እንዲደረግ ተወስና ሁሉም በየበታው ዝግጅቱን ቀጠለ::

መስከረም 14/'68 ዓ.ም. የኢ.ሰ.አ.ማ. ውሳኔ አንዱ ከ፲ 12 ሰዓት ላይ ደረሰኝ:: ሰዓቱ የማህበሩቱን ተወካዮች ለመሰብሰብ አመቺ ስለነበረምና የተገኙት 12 ሰዎች ውሳኔውን አን ብበው ተወያዩበው ተለያዩ::

መስከረም 15/'68 ዓ.ም. በ3 ሰዓት ቱኩል በመርካቶ የተነሳ ሰላማዊ ሠልፍ ወደ አስ ተዳደር በሮ አመራ:: ''ዙሩ ማጆች ይፈቱ'' ''ጊዜአዊ ሕዝባዊ መንግሥት ይቋቋም'' ''ኢ.ሕ.አ.ፓ. ለዘላለም ይኑር'' ወዘተ. የሚሉ ስሌዳዎች ተይዘዋል:: ''ወታደራዊ መንግ ሥት ይወደም፣ ኢ.ሕ.አ.ፓ. ይቀደም!'' ''ጊዜአዊ ሕዝባዊ መንግሥት ይቋቋም'' የሚሉ መፈክሮች ይዘመራሉ:: ግሳጋቤው ፈጣን ደምፁ ሞቅ ያለ ስለነበር ከመጀመሪያው ሠልፈኛው ለቡፊ የተኮሰ ሰመ ነበር:: እንዲያውም ሰልፉን የምትመራው አንዲት ለማገረድ ነበረች:: አብዮታዊ ሠልፈኛው ሺማ ማዘጋጃ ቤት ሲደርስ የጥይ እሩምታ ተከፈ:: ሁሉም ነፍሱን ለማዳን አለ:: ለአንድ ሰዓት ያህል በማከታተል ቱኩሱ ቀጠለ:: ያገኙትን ሁሉ አፈሱ:: የየሉም የከተማውን ቤት አንዱ ባንዱ እየፈተሹ መምህራንን፣ ተማሪዎችን፣ ዘማቾችን፣ ባዘደሮችንና መታወቂያ የሌለውን በመንገድ የተገ ኘውን ሠራተኛ ሁሉ ወሰደው አጐሩ:: በዚህ ዕለት ከ1500 — 2000 የሚደርስ ሕዝብ ታሠረ:: የታሠረው ሕዝብ በመለ ፖሊስ ጣቢያ እስኪደርስ እያንዳንዱ ሰው ተደበደበ፣ ተረገጠ:: ከዚያም ወደ ግቢ ሲገባ ሕይወቱን እስከሚስት ከደበደቡ በኋላ አብዛኛውን በአርና ሸንት ውስጥ አንከባ ለው ለንት እንዲጠጣ አደረጉት:: የተጉነጨ ሲያስታውክ አምቢ ያለ ሲረገጥ የፈሸነት ቡችሉች ''ሠፊው ሕዝብ ያሸንፍ! በፊዉዱ ቻከታችን ቀንቶ ነውን'' እያሉ ይስቁ ነበር:: በለት እንኳ ሳይመርጡ በሰደፍ እንዳሻቸው ይማቱ ስለነበር ብዙ ደም ፈሷል፣ ጥርስም ረገፏል::

የዚያኑ ዕለት ማታ አስተማሪዎቹ፣ ተማሪዎቹ፣ ዘማቾችና ታጋይ የባዘደር መሪዎችን ለይ ተው ሌሎችን ለቀቁ:: ቀጥለውም 18 መምህራንና 2 የከተማ ዘማቾች ለይተው በ18/1/'68 የቁጥትን ፈቱ:: አንደኛው ዘማች [illegible] ይህ ነበር ተበሉ ሲወነደል ሁለተኛው ደግሞ ከኪሷ ''እይ ገዛም'' የሚል መዝሙር ቅጂ ስለተገኘበት ነው:: መዝሙሩን ከየት እንዳገኘችው አንዱትና ገር ብዙ ካሰቃዩዋት በኋላ አስናገር ስላለች እንዲሁ አስረው አስቀመጧት:: አንዳንዱ ጉዶች ሁኔታውን ሲገልጹ ያንገበግቫቸዋል::

የጂማ ሕዝብ የአርና ሽንት መጠጣትን ጉዳይ ሲያጣጣና ሲያወርዱ ማክሰኞ መስከረም 19/'68 ዓ.ም. የኢ.ሰ.አ.ማ. ጠ/ጉባኤ ውሳኔ መሰረት በማድረግ የጉጉዱ ባንክና የኢ.አ. ባንክ ሠራ ተኞች ሥራ አቆሙ:: የተባለ[illegible]ገቢት ሥራ ሠራተኞች በዚን ጊዜ ምንም ሥራ ባላልነበር ቀደም ብለው እንዳቆሙ ነበር[illegible]ች ገን አርምጃ አልወሰዱም ዋናው ምክንያቱም 1— የመስከ ረም 15 ቀን ድርጊት የፈ[illegible] ቁጣኔ በገለፀ ሰላሳዊ ሠራተኛው ጠበንኝ ካልያዘ በቀር ሥራ ማቆሙ ለአርና ሸንት ገብዝ [illegible] ነው ብሉ በማሰብ ሳሆን 2— ብዙዎቹ ሠራተኞች የኢ.ሰ.አ.ማን

ውሳኔ ስላላዩትና ስላልሰሙት

3. መሪዎቹ በደንብ ቅስቀሳ ስላላደረጉ::

የንግድ ባንክና ኢ.ኢ. ባንክ ሠራተኞች ለሁለት ቀናት /19,20/ ቁራጥ ተጋድሎ አደርገዋል:: /ከጂማ ተጨባጭ ሁኔታ ጋር ሲነፃፀር ማለታችን ነው/:: ምንም እንኳ የኢት. ንግድ ባንክ ጠበቃ የሆነ አንድ የቀኝ ክንፍ ንዑስ ከበርቴ ወኪያው ሥራ እንዳቆመና ያስቸኳይ ጊዜ ዐዋጁ እንደታወጀ ከከ/ሀ/ ፖሊስ ም/አዛዥ ኩሉኔል በቀለ ማናዬ ጋር ከተመካከረ በኋላ ሠራተኞችን እንዲገቡ በስልክ ቢገፋፋም ሠራተኞቹ ሳይበገሩለት ቆይተው ከኢ.ኢ. በደረሳቸው መመሪያ መሠረት ከሁለት ቀን ትግል በኋላ ወደ ሥራቸው ተመለሱ:: በዚያን ወቅት ተጠባባቂነቱ አስተዳዳሪ የነበረው ኰ/ካሣዬ ማንደፍሮ ዋና አስተዳዳሪ ሆኖ ተሹሞ ወደ ጂማ በሳምንቱ ተመለሰ::

የታሠሩት 18 መምህራንና 2 ዘማቾች በመስከረም መጨረሻ ላይ በኰሎኔል ካሣዬ ሊቀመንበርነት በሚመራው የከ/ሀገሪ አስተዳደር ጉባኤ እያንዳንዳቸው 3 ወር እንዲታሠሩ ተፈረደባቸው:: በዚህ ጊዜ እንቅስቃሴው ቀዘቀዘ አለ::

ጥቅምት ሲጀምር የጂማን ከተማ እንቅስቃሴ በአዲስ መልክ ማደራጀት ተጀመረ:: ካለፈው በመማር ትግሉ በሕቡዕ መካሄዱን ቀጠለ::

ውስጥ ለውስጥ የሚካሄደው የሕዝቡ እንቅስቃሴ ወላፈን ከተማዋን ፈጃት:: በዚህም ምክንያት የሠራተኞችን ተጠሪዎቻቸ በየጊዜው እየሰበሰቡ ማስጠንቀቂያ ዛቻና አንዳንዴም የስድብ ውርደትን ያሸክሟቸው ነበር:: ለምሳሌም ያህል የሻይ ቤት ሠራተኞች ማህበር ፕሬዚዳንት በአዲስ አበባ ሕዝባዊ ዴሞ ዕድገት ሚኒስቴር ለተጻፈለት ደብዳቤ መልስ ጽፎ በመገኘቱ እንደ ማሰ ወታደር የሚሠራበትን ድርጅት ከቦ ፍተሻ አካሄዱ:: ለምን ቢሉቸው ''ከኢ.ሕ.አ.ፓ. ደብዳቤ ደርሶታል በለን ነው'' ብሉ መለሰዋል:: በዚህ መካከል ማዕከላዊው መንግሥትን እንቅስቃሴው ከመጠን በላይ ስላሳሰበው በጥቅምት ወር መጀመሪያ ላይ 3 ከባድ እርምጃዎችን ወሰደ::

1— ደንታቢስ ከፀረ ሕዝብ እርምጃ አወሳሰዱ ትንሽ ዳተኛ የሆነውን የከ/ሀ/ ፖሊስ አዛዥ ኩሉኔል ጌታሁን አንስተው ደርግ የዘውዱ ምክር ቤት ፀጥታ ሹምና አፋኝ ጓድ የነበረውን የታወቀውን ፋሽስት ብርጋዴር ጄኔራል ዳንኤል መንግሥቱን ሾሙ::

2— ለአንዱ ወር ያህል ሠስት የደርግ አባሎች ከፋ ውስጥ እየተዘዋወሩ የሕዝቡን ትግል እንዲያረጋጉ ''የኢትዮጵያ ትቅደም ሰደፍ'' እንዲመዘ /በጭቁኑ ሕዝብ ላይ/ ተደረገ::

3— በትግል ባሕላቸውና በሕዝቡ እንቅስቃሴ የታወቁት አውራጃዎችና 5 ወረዳዎች የወታደር አስተዳዳሪዎች ተሾሙባቸው:: በዚህም መሠረት 1ኛ ሊሙ አውራጃ፣ 2ኛ/ የበንጋ አውራጃ 3ኛ/ የሊሙ ሱንጡ ወረዳ በወታደሮች እጅ ገቡ::

ከዚህ በኋላ ሁሉም በያለበት ፋሺስታዊ እርምጃውንና ፋሽስታዊ ድርጊቱን ቀጠለ:: ጄኔራሉ እንደመጣ በከተማዎቹ ጥናት ቡድኖች ላይ ከፍተኛ ስለላ እንዲደረግ ትዕዛዝ አስተላለፈ:: የደርጉ አባሎቹም በቡና መሬት ይዞታ አመካኝተው ጠቅላላ የመሬት ይዞታውን ዐዋጁ በምን ዓይነት ሁኔታ እንደሚቀለበሱ ቀን ከበድ ከበርቴዎች ማታ በዝነኛው ደጊቱ ሆቴል ከከበርቴዎችና ፊውዳሎች ጋር ስራቸውን ቀጠሉ:: ከብዙ ውዝግብ በኋላም ጥቅምት 9 ቀን በአጋሮ ለሕዝብ ባሰሙት ገለጣ ለማንኛውም ሰው 10 ፈጣሳ /2½ ሄክታር/ ቡና መሬት መፍቀዳቸውን ገለጡ:: ባላባት ፈንጠዚያውን ቀጠለ:: ጠመንጃውን እያጓረሰ ወደ ድሮ ቡና መሬቱ መመለስ ጀመረ:: በ2½ ሄክታር አመካኝቶ ከገባ በኋላ እስከ 20 ሄክታር በወሰዱ ማንም አይቆጣጠረውም:: የከተማው ከበርቴዎችና ፊውዳሎች ''ዛሬ መሬታችንን አስመለስን፣ ነገ ደግሞ ቤታችንን እናስደግማለን'' በማለት ድንፋታቸውን ቀጠሉ:: እዚህ ላይ ''መሬት ለአንተ ሆኗል'' እየተባለ ሲለፈፍለት ለነበረው ጭቁን አዴር ገፊ ገበሬ ድርጊቱ ያለ ትግል ድሉን ሊቀዳጁ እንደማይችል በበለጠ ሊያባውቀው ችሏል::

የሊሙ ሱንጡ ገበሬዎች ለከፍተኛ እንቅስቃሴ ይዘጋጁ እንደነበር ለፀጥታው በየቀኑ ዘገባ ይደርሰው ነበር:: የደርግ አባሎች ከአስተዳደር ሠራተኞች ጋር የቡናውን መሬት አዋጁ በሚመለከት ጉዳይ ላይ ገለጻ ለማድረግ በሊሙ ሱንጡ ከተማ ጥቅምት 12 ቀን ተገኝተው ባሰሙት ንግግር የወረዳው ገበሬዎች አመፅ በወታደራዊ መንግሥት ኃይል ''ትክክለኛ'' መቋጫውን እንደሚቀበል አስገንዝበዋል:: እንደምሳሌ ሲጠቀስ የነበረው የቢቸና /ጎጃም/ አለቴት /ቀጣት ይሉታል/ ነበር:: በተለይም የከ/ሀ/ ፖሊስ አዛዥ ብ/ጄ/ ዳንኤል መንግሥቱ ባሰማው ንግግር የአካባቢው የገበሬዎች አመፅ ካልቆመና አንዳንዱ የሽፍቱ ሰዎችም ቶሎ እጃቸውን ካልሰጡ እንቅስቃሴውን ባለው ኃይል እንደሚቀጭ ተናገረ::

ያለው አለቀረም ጥቅምት 16/'66 ዓ.ም. ጌዴ ደረጃ ለገበና ዘማች ወንድራዴ በቀለን ከቀኑ 9 ሰዓት ላይ ከሺማቱ ገበሬዎች ጋር ሲወያዩ በድንገት ወታደሮች በባለባቶች ጠቋሚነት ደርሰው የጥይት እራት አደረጊቸው:: ወዲያው ''ሽፍታው ተገደለ'' የሚል ወሬ የሌውን ከተማ አናፈሰው:: የከተማው ባለስልጣኖች ነጋዴዎች፣ ፊውዳሎችና ፖሊሶች ፈነጠዙ:: ከ10 ሰዓት ጀምሮ እስከ 12 ሰዓት የደረደን ሬሳ ለከተማው ሕዝብ እሰዩ ለቆሙለት መደብ ''ግዳይ ጣሉ'' ታማኝነታቸውንም በተራማጆች ደም በመታጠብ አረጋገጡ:: ይህ ለሌሎ አደሐፊዎች ከበና መሬት አዋጅ ጋር ተያይዞ የመጣ 'ዱል'' የለበ ሰብ ሰጣቸው:: የምርጦች መንግሥት ከገና ቸው በመሆኑ ''እምዩ ደፍጊ'' ማለታቸውን ቀጠሉ::

ጌዴ ደረጃ ሸፍታ ነበርን? መልሱ አዎን ነው:: ገበሬዎችን ማደራጀትና ማስታጠቅ የጀመረው የመሬት ይዞታ አዋጁ ታውጆ እርሱም የወረዳው የመሬት ይዞታ ሹም ሆኖ መሥራት ከጀመረበት ጊዜ ነው:: ከዘማቾች ጋር በመሆን ገበሬዎቹ 1— በማህበር በመደራጀት 2— የፖለቲካ ንቃት በመስጠት 3— ገበሬዎቹ ከባላባት ጭቋኝ እየነጠቀ በመሣሪያ ትጥቅ እንዲደራጁ ነበረ:: በመስከረም ... የቁጥጥሩን አፈሳ ምክንያት እንደ ... ሳሉ ጠፍቶ ተደበቀ:: ፖሊሶች ''ሽፍታ'' እያሉ ማስወራት ጀመሩ:: እርሱም ከቀበሌ ቀበሌ እየተዘዋወረ ገበሬዎችን ለትጥቅ ትግል ማደራጀትና ማዘጋጀት ጀመረ:: በየአንዳንዱ ገበሬ ማህበር ቢያንስ አሥራ አምስት ጠበንጃ ካስታጠቀ በኋላ ሌላውን ከሺማና ከአ.አ. የሚያገናኙትን ሁለት ድልድዮች አፍርሶ ትግሉን ሊያፋፍም ነበር:: ሆኖም ጊዜው የሰጠለ ውጊት በመሆኑ አቋሙ እስከሚጠነክር ድረስ ሲጠባበቅ በመከከል ዕድሜው ቀደመውና ተገደለ:: ጌዴ ደረጃ በዚያን ቀበሌ ገበሬዎች ዘንድ ከፍተኛ ተወዳጅነት ከነበረው ዘማች ወንድራዴ ጋር ከገዳን በመንተራሱ በፊት ገበሬዎችን በማደራጀትና በማነቃቃት ከፍተኛ ተጋድሎ የፈጸመ በመሆኑ የሌሎ ሕዝብ እስከሁን እንጓዜን ነው:: እንዲያውም የሁሉ ታጋዮች ሐውልት ለማውጣት በሚስጥር እየተመከከረ ነው:: በዚህም ሰበብ ቦታ የገበሬ ማህበሩ ጠራዎች ሰበዳ 2 ታስረዋል::

ጌዴ ደረጃ አንዳንዱ ጉልህ ስህተቶች ነበረት:: እነዚህም

1— ሚስጠር በዘማቾች በኩል ይባክን ነበር
2— የጊዜውን ሁኔታ በደንብ አይረዳም ለመለከተውም
3— የኢትዮጵያን የፖለቲካ ሁኔታ ከተገመገመ በኋላ ወደ አዲስ አበባ ሄዶ እንዲደራጅ ቢላከበት ፍላ ማለቱ ነበር::

እነ ደረጃ በተገደሉ በበነጋው የሌሎ ዘማቾች በሙሉ ታሠሩ:: የሺማው ፀረ ሕዝብ ደርጊት በእነሱ ላይ ተፈጸመባቸው:: ከሌሎች ዘመቻ ጣቢያዎችም በአንዳንዱ ምክንያት የቀሩትን ዘማቾች እያመጡ አሠሩቸው:: የተፈጸመባቸው ግፍ ይህ ነው አይባልም:: የአንዷ ዘማች ዐይን በወታደሮች ቡጢ ስለጠፋ እውር አበባ ተገኘለቸ:: ከቶውንም ሰዴ አገረደችን ''የኢትዮጵያ ተቀደም መምህራን'' እነ ዐምባ ለሌቃ እስፋ እየፀሰሱ ሊገናኟቸው ስሉ እየጮሁ ያመለጡ ጥቂት አይደሉም:: ክብዩ የኢትዮጵያ ተቀደም ትምህርት ቤት ጎጊንጊን!!

በዚህ ሁኔታ የከፋ የመደብ ትግል እየገፋ መጣ:: በጥቅምት መጨረሻ የገጠረ የመደብ ትግል እየገፋ መጣ:: በጥቅምት መጨረሻ የገጠረ የመደብ ትግል ''ደበዘዘ'' የከተማው ደግሞ መቀ ማለት ጀመረ:: የሚያዝያ 27 2ኛ ደረጃ ተማሪዎች

1— አድጠሪው ዩት/ቤት ዲሬክተር መሀመ ሥላሴ ታደሰ ጥራው መለሰ ታደሰና የት/ቤቶች ሥራ አስኪያጅ ቶጋር ውብ እንዲነሱ
2— ዲሞክራሲያዊ መብቶች እንዲፈቀዱ
3— ተራማጆች እንዲፈቱ በመጠየቅ ትምህርት አቆሙ.

በዚህ መካከል በናፍቆት ይጠበቅ የነበረው የመምህራን የሥራ ማቆሚያ ቀን ህዳር 7 ደረሰና ከፋ ከዳር እስከዳር ተጨነቀች:: የመንግሥቱ ፀጥታ ኃይላቸውን ቀጠለ:: ወታደሮችም ዘገዱት አደረጉ:: በሺማ የነበረው ሁኔታ መፈናፈኛ የሚያሳጣ ስለነበር በህዳር 7 ቀን መምህራኑ ት/ቤት መሄዱ ግድ ሆነባቸው። ዪት ከጠዋቱ በወታደርና በመሣሪያ ተጥለቀለቁ:: እንዲያውም ምንም ነገር በሌለበት ቦከሰቁ መሀል ከጠዋቱ 3 ሰዓት ጀምሮ ወታደሮች ወደ ሰማይ ተኩስ ጀመሩ:: በአጋርና በጅማ በዚህ ዕለት ሥራ ያቆሙ መምህራንና ተማሪዎች በፋሺስቱ አውራጃ አስተዳዳሪ ሻለቃ ሰሎሞን ... አማጊነት ተይዘው ከተደበደቡ በኋላ መምህራኑ እያንዳንዳቸው ፷50.00 እየተጣሉ

ራ ኛው ፖሊስ አዛዥ ለክ/ሀ/ፖሊስ አዛዥ የመምህራኑ ቁጥር ከፖሊሶች ስለሚበልጥ ተጨማሪ ኃይል ይላክልን'' ብሎ ጠይቆ ነበር:: ዘማቾች የያሉበት በመምህራን ጉን ሆነው ታገለዋል:: ተማሪዎቻቸው በበኩላቸው የመምህራኑን መጠይቆች በመደገፍ በጫማ አጋርና በገጋና ለሙ ሰንጡ ትምህርትቻቸው ለጥያም ከሰፊው ሕዝብ ጋር ተሰልፈው ታጋይነታቸውን አስመስክረዋል::

የተማሪዎች ቁራጥነት ያስደነገጠው የፋሽስቶች መንግሥት የተማሪ ወሪዎችንና ተፋማሪ መምህራን ''ተማሪዎችን በኋላ ሆነው ይገፋፉሉ'' በሚል አስብሰባ አደን ጀመረ::

በመስከረም ወር የታሠረት 18 መምህራንና 2 ዘማቾች በኅዳር 17 ቀን ''በምህረት'' ሶፈትኡ አንዳንድዎችን ከተማሪዎች ጋር ግንኙነት እንዳያደርጉ ማስጠንቀቂያ ተሰጥታቸዋል:: የቀሩት የመምህራን እጥረት ስላለና አሥር በቀን ለተፈና ተማሪዎች ማገሪያ ስለተፈለገ ነው:: በዚህ ዐለት በሚዛን ተፈራ ከዘመቻ ዘማቾች መካከል በፖሊስ እጅ ሁለት ተገደለው አራት ቆሰሉ:: ዘማቾች ተይዎ በእጅ ምህረን ... በጎበት ስምን ከመምህራን ጋር ከመታገል ቸውም ላይ በአዳዊ ሰው ያለው ሁኔታ ምንም አለሠራ ስላላቸው በምግብ እጥረት ስለተሰቃዩ ''በታቸን ስደዳን'' የሚል ጥያቄ በሲ ጭረ የታትና ለውጡስ አደጋ ደርሶባቸዋል:: አሁን በዘመቻ ጣቢያው የሚገኙት 26 ብቻ ሰሁኑ /አነርም ታሥረዋል/ ከ50 በላይ የሚሆኑት ዘማቾች የረሩት አሉታዎም::

አሁን በከፋ ክ/ሀ/ ያለው ሁኔታ በጣም የሚያሳዝን ነው:: ፀረ ሕዝብ ደርጊት ከኅዳር እስከ ኅዳር ለፍርል:: የደርጉ ፋሽስታዊ መስከና እንም በገለጹ ሕዝቡ ሰረዳው ችሉል:: ደርርግ ''ፀረ ፊውዳልነት'' ሲያበም ነገ የሚመበሩት የቀኝ ክንፍ ገበሁ ከበርቱ አንቃት የፊውዳሉን የኢተራፀ ክፍሉ ንብረሥለስን ታፊበ ጥግ ቀስ ይበቃሉ::

አተራፀ ክፍሉ ከሽፈ ተከተ ቀን ጀምሮ ብዙ ደሀ ገበሬዎችንና ከ150 በላይ የሚሆኑ ጭቁን ወታደሮችን ገድሏል፤ አካለ ስንኩል አድርጓል:: የደርጉ ተወካዮች ከዚህ ሰው ጋር ለመታረቅ በቀን ከጫማ ማኚ ዱሩስ 2 - 3 ጊዜ በሄሊኮፕተር ይመላለሱ ነበር:: ለአብዮተኛ ፀረ ሕዝብነቱ የታወቀውን ነፍስ ገዳይ ገበሬዎች ለደመሰሱ የሚችሉ ቢሆንም መንግሥቱ የመረጠው ዘዴ ተገቢ የሆነ ትግል ሳይሆን እርቅ ለማበገበት:: ይህንንም ለማድረግ እያሉ ወረቀቶችን ከአየር ላይ በትነዋል:: ከእነዚህ ወረቀቶች መካከል በጣም ሳቢ ነቶች በፀረ-አብዮታዊነትና በፋሽስትነት አንገፉ የሆነውን ከዚህ በታች እንገኛለ አቀርበነዋል:-

ኢትዮጵያ ትቅደም
/ካርታ/
በጊዜያዊ ወታደራዊ መንግሥት
ከአገር አስተዳደር ሚኒስቴር የተሰጠ ማስገንዘቢያ

የኢትዮጵያ ትቅደም ዓላማ በዕኩልነትና በወንድማማችነት መንፈስ የኅብረተሰብ እኩልነትን ኑሮ መሠረት ለማስያዝ ስለሆነ ኢትዮጵያዊ የሆነ ሁሉ በደስታ ሊቀበለው ይገባል:: ይህን መሠረተ አሳብ በትክክል ያልተረዱ አንዳንድ ግለሰቦች ተገቢ ተው ሌሎችንም ሊያሳስቱ ሞክረው ባይሳካላቸው ቆር ቀርተል:: ''ኢትዮጵያ ትቅደም'' ሲባል ኢትዮጵያውያን ሁሉ ጉዳን ሄደማሮትንና ተያያዥ ዕዳን ለየ ለአንዱ ለተቀደስ የመሸሸል ዓላማ ርጥር ታቀው እጅ ለእጅ ተያይዘው በአንድነትና በፍቅር በመሥራት ለብዙ ዘመናት ተቀራርተው ከኖረው የመከራና የችግር ኑሮ እንዲላቀቁ ለማድረግ ነው እንጂ ለይስሙላ የተነገረ ቃል አይደለም:: የኢትዮጵያን ልማትና ዕድገት የሕዝብ ዋና ፍንጭ ነትና ኅብረት ለማደናቀፍ መሞከር ጠቅላላው ሕዝብ ወደ የተቀበለውን ለውጥ እንደመቃወም የሚያስቆጥር ስለሆነ ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ከዚህ ዓይነቱ ጸያፍ ተግባር መራቅ አለበት::

መንግሥት ሕዝቡን በዕኩልነትና በፍቅር ስለሚያስተዳደር ከጉረቤቶቻቸው ጋር ባመጣሉት በሌቀ ለቂ ወገንል ምክንያት ሽፍተው ጫካ ይኖሩ ለነበሩት ሁሉ ምህረት አድርጓለል:: በምህረቱም እንደ መሠረት አብዛኛዎቹ ከቤተሰቦቻቸው ጋር በሰላም ለመቀላቀል ችለዋል:: ስምኑን በሽዋ ጊምራ የለውጡን ትርጉም ባልተገነዘቡ ሰዎች ምክንያት የተፈጠረው ውዝግብ ሰላማዊውን ሕዝብ የሚያሰስት ሆኖ ተገኝቷል:: የዚሁ ክፍል ወረዳ አስተዳዳሪ የነበሩት ቀኛዝማች ክፍሌ ገብረ ሥላሴም የለውጡን ዓላማ ተከትለው ሕዝቡን ማስተባበርና የጎቅና ፍቃዱን መሠረተ አሳብ ማስረዳት በተገባቸው ነበር::

ሰላሙ የኢትዮጵያ ሕዝብ የለውጡን ዓላማ በደስታ ከዓር እስከ ዓር በተቀበለበት ባሁኑ ወቅት በሸዋ ጊምራ ቀዋሚ መስማቱ ያሳዝናል:: ባለፈው የጎቅና አስተዳደር ምክንያት ተረስቶ የነበረው የገጠሩ ሕዝብ ባሁኑ ጊዜ አከፋፉ ይዞ ዓረሽና ማጭዱ ይዞ በልማት ሥራ መሠማራት አለበት እንጂ ጠመንጃና ጦር በመያዝ ጊዜውን በሀለም ዘለም ማሳለፍ አይገባውም:: ኢትዮጵያ የምትቀደመው በሥራ ነው እንጂ በወሬ አይደለም::

ቆኖዝማቸ ክፍሌ ገብረሥላሴና ሌሎችም የሸዋ ጊሚራ ነዋሪዎች የበደሉት ነገር ስለሌለ በመንግሥት በኩል የተወሰደባቸው ርምጃ የለም:: ስለዚህ በአሉባልታ በመመራት ለጸጥታ መደፍረስ ምክንያት መሆን ስለማያስፈልግ በሰላም ለውጡን ተቀብሎ መኖሩ የተሻለ ነው:: እንደሌሎች ክፍለ ሀገሮች ሁሉ ደጋኋ የቀረው የሸዋ ጊሚራና የአካባቢው ሕዝብ ኑሮ እንዲሻሻል መንግሥት ብርቱ ጥረት ሚያደርግበት ወሁኑ ጊዜ ሙሉ ትብብር በማሳየት ራስን በራስ ለመርዳት መሞከር ስለሚያስመሰግን ቆኖዝማች ክፍሌና ሌሎቹም ይህን አውቀውት ለማትገና ዕድገትን በሚያስገኝ ሥራ ለመሠማራት መሸቀዳደም ይኖርባቸዋል::

" ፦ ተለይም ቆኖዝማች ክፍሌ ገ/ሥላሴ በወረዳ አስተዳዳሪነትዎ የሸዋ ጊሚራን ሕዝብ መከረውና አስረድተው ከስህተት ላይ እንዳይወድቅ ማድረግ ኃላፊነት ስላለብዎት ከመንግሥት ሠራተኞችና ከጸጥታ አስከባሪ ፖሊሶች ጋር በግልጽ መነጋገር ስለማይ ኑሮዎን ይቀጥሉ እንጂ በአጉል ወሬ ነጋሪ አይታለሉ:: የለውጡን ፍሬ ለመመገብ ተባብሮ ወደፊት ቆራመዱ ከሚያስፈልግበት ደረጃ ላይ መድረሳችንን ምንጊዜም መዘንጋት አይገባም:: ለራስ ሲቋርሱ አያሳንሱ እንደ ተባለ ሁሉ ለውጡ ዛሬ ዘላቂ እንዲሆን ሰፊው ሕዝብ ሙሉ ተባብሮ ማሳየትና አንድነት ባለው ዓላማ መመራትን የኑሮ ሥርዓት ማድረግ አለበት:: ስለዚህ ቆኖዝማቹ ክፍሌና ተከታዮቻቸው ይህን ሰላማዊ ጥሪ ተቀብለው ለክፍለ አውራጃ አስተዳዳሪ ሰላማዊነታቸውን እንዲገልጹ ይሁን::

ግንቦት 28 ቀን 1967 ዓ.ም.

ጥቅምት 25/'68 ዓ.ም. የመጨረሻውን ደርደር አደረጉ:: በጣም የሚገርመው መንግሥቱን መፍራት አርሶ ጋር ያለሽፈ ትን ደሀ ገበሬዎች መንግሥቱ ፖሊሱ ይጋፍ ስለሰጠቸው ''ይቀርታ እንዲያደርግላቸው እየተማጠኑት ነው::

<u>ማጠቃለያ</u>

ወከፋ ክ/ሀ/ ለነዚህ ሁሉ ገበሬዎችና ተማሪ ደም መፍሰስ መንገሳታ ተጠያቂው በከንቱ ደረጃ ምርጦች ሲሆኑ በ2ኛ ደረጃ በክ/ሀ/ የሚገኙት

1. ኮሎኔል ካሣዬ ማንደፍሮ የክ/ሀ/ ዋና አስተዳዳሪ
2. ፊታውራሪ ታደሰ ታዬ " ም/ዋና "
3. ብ/ጄኔራል ዳንኤል መንግሥቱ
4. ኮሎኔል በቀለ ማናዬ " " ፖሊስ ዋና አዛዥ
5. አቶ ተገር ውብ " " ም/ ተ/ቢቶች ሥራ አስኪያጅ
6. መቶ አለቃ ፋንታሁን የምድብ ጣቢያው አዛዥ
7. ሻለቃ በላይነህ ደምሴ የሌሙ አውራጃ አስተዳዳሪ ና ቸው::

ይህን ሁሉ ዘተመለከትን በኋላ የምርጦች ቡድን ዓላማ ምንድነው ብለን እንጠይቅ ይሆናል? ዓላማው አንድ ብቻ ነው:— በሥልጣን ላይ መቆየት:: በሥልጣን ላይ ለመቆየት ከሆም ፒሪያሉስቶች ጨዋ መሰሪያ መመፀወት ባያገበው አበር መደለትም ግምጋል:: በሥልጣን ላይ ለመቆየት የፊውዳሊስቶችን ጨዋ መሰም እንደደመረ ''በደል ያሰፈፀሙት'' ቆኖዝማቸ ክፍሌ ገ/ሥላሴ አንዱ ምሳሌ ነው:: በሥልጣን ላይ ለመቆየት ተራማጅ መምህራንን፣ ተማሪዎችን፣ ዘማቾችን፣ ወታደሮችን ከክፍሉ ቢቻ ሳይ ሀገ በመላ የኢት የጸደያ ግዛቶች አያሰረ፣ አጠፈጠፈ፣ አየገደለ ነው:: በሥልጣን ላይ ለመቆየት ላይደረገን የሚገደለ፣ የቤርና አቀባባይ ከበርቴዎችን /ለይኛውን ንዑስ ከበርቴንም/ ትቅም የሚያስጠብቁ አዋጆች እያዘገዩ ነው:: በጭሩ ሥልጣን ላይ ለመሰንበት በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ ከታዩት የፖለቲካ ሥርዐቶች የመጨረሻ አስከፊ የሆነውን ፋሺዝምን ዘርግቷል::

ያቀረብነው የከፋ ሪፖርት ላይ የምንጨምራቸው ነጥቦች አሉ:: አንደኛው የተጠቀሱት ገፎች አሁንም በበለጠ ግለት መቀጠላቸው፣ ባንፀረም ሕዝብና ጋር ቲያችን የሚያካሂዱት ትግል ይበልጥ መፋፋሙ ሲሆን ሌላው አነስተኛ ነጥብ በሁለተኛ ደረጃ ተጠያቂነት ከዘረዘረት ቡችሎች መካከል የከፍለ—ሀገሩ ትምህርት ቤቶች ሥራ አስኪያጁ የነበረው የሲ አይ ኤው / የአሜሪካን ስለላ ድርጅት/ ሳባለ ተገር ውቤ መሞት ነው:: አቶ ተገር ለጊዜው ባልታወቀ ድንገተኛ ምክንያት በመሞት ከሰፊው ሕዝብ ፍርድ ቢያመልጥም መሰል ቡችሎቹና የምርጦች ቡድን ሰፊው ሕዝብ የሚሰጣቸውን ፍርድ የሚሰጡበት ጊዜ አይሮ ሩቅ እንዳልሆነ የምናምንበት ነው:: እኛም በየቦታው የሚካሄዱትን ድርጊቶች አውነተኛ መልክ እየዘረዘርን ማውጣታችን አይቀርም:: የተወሰኑ ገጾች ያሉት ሰምንታዊ ጋዜጣ ረት የለብንም:: ያገደናል እንጂ የተመሳሳይ ሪፖርቶችና ሰነዶች እጥ ማካሄዳችን ይህን ገዳታችንን እንዳናዘወትር

በከፋና በሌሎች ሰፈራዎች የሚካሄደው ፋሽስታዊ አመፅ ይቁም!

የታሰሩ ተራማጅ መምህራን ተማሪዎችና ወታደሮች ባስቸኳይ ይፈቱ!

የምርጥ መኩንኖች መንግሥት ወድቆ ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት ይመሥረት!

ፋሽስቶችና ፊውዳሊስቶች የሚፈፅሙበት ሰፊው ሕዝብ ያቸንፋል!